

Włodzimierz MAJDEWICZ

Zygmunt Kleszczyński

Wspomnienie

W listopadzie 2006 roku minęła setna rocznica urodzin Zygmunta Kleszczyńskiego – wybitnego działacza naszego Towarzystwa.

Był harcerzem i krajoznawcą rozmiłowanym w pieszych wędrówkach. Wędrował po górach i nizinach, z pasją krajoznawcy zwiedzał różne regiony Polski i zachęcał do tego innych. Potrafił to robić znakomicie.

Od wczesnej młodości otoczony gronem przyjaciół organizował wycieczki piesze dla harcerzy i gimnazjalistów w swych rodzinnych stronach w Gródku Jagiellońskim. W okresie studiów, w roku 1926 został członkiem Towarzystwa Tatrzańskiego. W tamtych latach z powodzeniem krzewił krajoznawstwo we Lwowie wśród młodzieży akademickiej, głównie wśród studentów Uniwersytetu Jana Kazimierza, którego był absolwentem.

W latach wojny działał we Lwowie jako komendant Chorągwi Lwowskiej Harcerstwa Polskiego (Hufce Polskie). Była to tajna organizacja skupiająca młodzież harcerską, nie mająca jednak charakteru wojskowego i pracująca poza strukturami Szarych Szeregów.*

Niezależnie od tego Zygmunt Kleszczyński był również silnie zaangażowanym w działalność konspiracyjną na terenie Lwowa oficerem rezerwy Wojska Polskiego. Jako oficer Armii Krajowej był w pewnym okresie komendantem Rejonu „Astra”.

Po wojnie mieszkał i działał na terenie Bytomia; w 1946 roku zorganizował tam Sekcję Towarzystwa Tatrzańskiego i kierował jej pracami do momentu połączenia z Polskim Towarzystwem Krajoznawczym w 1950 roku. Dzięki jego staraniom powstał Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Bytomiu, był też twórcą miejscowego Koła Przewodników.

W roku 1952, gdy nowo powstała Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK tworzyła struktury terenowe, Zygmunt Kleszczyński zaangażował się w organizację Okręgowej Komisji Turystyki Pieszej

w Katowicach, będąc następnie przez wiele lat jednym z aktywniejszych członków jej prezydium.

Kolega Zygmunt Kleszczyński należał niewątpliwie do grupy pionierów zorganizowanej turystyki pieszej w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym.

W pierwszym, opublikowanym w 1953 roku ogólnopolskim spisie Przodowników Turystyki Pieszej, w grupie naszej kadry działającej w Okręgowej Komisji Turystyki Pieszej w Katowicach znajdujemy nazwisko Zygmunta Kleszczyńskiego zamieszkałego wówczas w Bytomiu przy ulicy Artura Grottgera pod numerem 3. Z tego archiwalnego dokumentu wynika, że już wtedy posiadał „białą blachę”, czyli uprawnienia Przodownika Turystyki Pieszej I-go stopnia na obszar całej Polski (numer legitymacji 198).**

Działając aktywnie w PTTK Zygmunt Kleszczyński zainicjował, zorganizował i poprowadził w terenie dziesiątki rajdów i wycieczek, głównie pieszych nizinnych i górskich; większość z nich przeznaczona była dla młodzieży. Związany był jednocześnie z harcerstwem jako niezmiennie od młodości czynny instruktor ZHP w stopniu harcmistrza. Był znaczącą postacią w tym środowisku i jedną z wiodących postaci między innymi w organizacji wielkiej akcji turystyczno-obozonej „Zamonit” na terenie Jury Krakowsko-Częstochowskiej.

Związany był również aktywną działalnością z Oddziałem PTTK w Oświęcimiu. Tam także organizował i popularyzował krajoznawstwo i turystykę pieszą.

Kolega Zygmunt Kleszczyński miał szerokie zainteresowania, niezależnie od popularyzacji turystyki kwalifikowanej, przez wiele lat działał w Komisji Krajoznawczej oraz w Komisji Opieki nad Zabytkami Okręgu PTTK w Katowicach. Aktywnie zaangażowany w szkolenie kadry organizował i prowadził wykłady na kursach dla kandydatów na Przodowników Turystyki Pieszej i Organizatorów Turystyki, pozostawił grono rzetelnie przygotowanych działaczy PTTK.

Prowadził również z powodzeniem działalność na szczeblu centralnym. Począwszy od roku 1965 do 1977 przez okres trzech kadencji był członkiem Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK.***

W uznaniu zasług wniesionych w rozwój i popularyzację turystyki pieszej nadano Zygmuntowi Kleszczyńskiemu godność

Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej (numer legitymacji 47/H).

Był również członkiem Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK.

Zawsze skromny i taktowny potrafił skupiać wokół siebie ludzi w różnym wieku. Mimo różnic pokoleniowych zawsze rozumiał młodych, potrafił do nich dotrzeć, a oni garnęli się do niego. Cieszył się powszechną sympatią i zaufaniem, był niekłamanym autorytetem dla kilku pokoleń działaczy PTTK.

Trzydzieści lat temu, w kwietniu 1977 roku IX Walny Zjazd Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w uznaniu dla całokształtu działalności w naszym Towarzystwie nadał Zygmuntowi Kleszczyńskiemu godność Honorowego Członka PTTK.****

Kolega Zygmunt Kleszczyński zmarł w lipcu 1986 roku, spoczywa na cmentarzu w Katowicach.

Odznaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką Zasłużony Działacz Turystyki, Złotą Odznaką za Zasługi dla Województwa Katowickiego, Złotą Honorową Odznaką PTTK i wieloma innymi.

Ponad dwadzieścia lat minęło od jego śmierci, pamięć jednak pozostała. Pamiętają go i wspominają działacze PTTK na Górnym Śląsku, Ziemi Oświęcimskiej i w wielu zakątkach Polski.

Od kilkunastu lat w Katowicach prowadzi aktywną działalność Regionalny Klub Przodowników Turystyki Pieszej noszący imię Zygmunta Kleszczyńskiego.

Z inicjatywy kolegów, przyjaciół i liczного grona turystycznych wychowanków Zygmunta Kleszczyńskiego działających w Oddziałach PTTK w Oświęcimiu i Katowicach w „Panteonie PTTK” na Chomiczówce w Warszawie, obok tablic upamiętniających twórców i wybitnych działaczy Towarzystwa Tatrzańskiego, Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego pojawiła się nowa tablica pamiątkowa. Ufundowano ją w setną rocznicę urodzin Zygmunta Kleszczyńskiego (1906-2006).

Tablicę tę odsłonięto i uroczystie poświęcono w dniu 2 czerwca 2007 roku w trakcie obchodów 100. rocznicy pierwszej zbiorowej wycieczki Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

* „W lwowskiej Armii Krajowej” Jerzy Węgierski

Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1989.

** „Poradnik Turysty Pieszego. Spis Przewodników Turystyki Pieszej”

Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK 1953.

*** „50 lat Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK w Warszawie”
KTP ZG PTTK Warszawa 2002 .

**** „Członkowie Honorowi TT, PTK, PTTK”
Zarząd Główny PTTK Warszawa 2005.

